Vår ref.: 509.97/TH/SLH/2008/164
Hamar, 1. desember 2008

Høringsuttalelse til forslag om grense for utskriving av eiendomsskatt i sjøområdet

Vi viser til departementets høringsbrev m/notat av 20. oktober 2008 med forslag om endring av eiendomsskattelova når det gjelder grense for utskriving av eiendomsskatt.

Norsk Vann*) vil komme med innspill til forslaget, for å bidra til en tydeliggjøring av forslagets konsekvenser for vann- og avløpsanlegg i Norge.

Om høringsforslaget

Som departementet påpeker i sitt høringsnotat, er det i dag uavklart hvor langt ut i sjøområdet kommunenes adgang til å skrive ut eiendomsskatt strekker seg. Praksis varierer en del fra kommune til kommune, noe som blant annet skaper usikkerhet for næringsvirksomhet i sjøområdet. Det er i høringsnotatet drøftet tre alternative grenselinjer i sjøområdet; territorialgrensen, marbakken eller grunnlinjene. Departementets forslag er at grunnlinjene settes som grense for eiendomsskattelovas virkeområde i sjøområdet.

Departementet skriver videre i høringsnotatet at de mest aktuelle installasjonene i sjøområdet for eiendomsskatt er rørledninger og andre anlegg i petroleumsvirksomheten, elektrisitets- og kommunikasjonskabler på sjøbunnen, faste vindmølleanlegg, anlegg for bølgekraft mv. I tillegg kommer muligens oppdrettsanlegg.

Norsk Vann finner ingen drøfting i høringsnotatet om mulige konsekvenser av den foreslåtte lovendringen for vann- og avløpsledninger i sjø. Vi frykter at manglende drøfting av dette kan føre til forskjellige tolkninger i etterkant av lovfastsettelsen.

Om vann- og avløpsanlegg

Vann- og avløpstjenester i Norge er naturlige monopolvirksomheter som utføres i hovedsak av kommuner og kommunale/interkommunale selskaper og noen få statlig eide anlegg. I tillegg er det en del private fellesanlegg for vann- og avløp som er organisert som andelslag/samvirker. Ca. 10 % av innbyggerne har dessuten egne, separate anlegg for vannforsyning og avløpshåndtering.

Det er lagt en rekke vann- og avløpsledninger i sjøområdene langs norskekysten. De fleste kystnære avløpsanlegg har sine utslippsledninger i sjø, og i tillegg er det en del sjøledninger for transport av drikkevann- og avløpsvann til øyer, over fjorder/viker m.v.

Alle innbyggere i Norge har behov for en tilfredsstillende vannforsyning og avløpshåndtering. Vann- og avløpsanleggene er bygget for å innfri myndighetenes krav på helse-, miljø-, bygnings- og sikkerhetsområdene. Offentlige vann- og avløpstjenester finansieres av særskilte gebyrer, der det er krav om at gebyrinntektene ikke skal overstige nødvendige

kostnader med å utføre tjenesten. Hjemmel for innkreving av særskilte vann- og avløpsgebyrer i kommunene kom med innføring av lov om kommunale vass- og kloakkavgifter i 1974. Vann- og avløpsanlegg i privat eie, organisert i form av et andelslag/samvirke eller separate anlegg for spredtbygde boliger, drives normalt også på non-profit basis.

Stortinget fattet følgende vedtak 3. april 2008, som vil sikre at vann- og avløpsanleggene i Norge fortsatt eies av fellesskapet:

“Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til endring i eksisterende lovverk som sikrer at vann- og avløpsinfrastrukturen forblir heleid av det offentlige. Lovgivningen må gi unntak fra offentlig eie for de vann- og avløpsvirksomheter som i dag er organisert som ikke-kommersielle andelslag eid av abonnentene, slik at dagens eierorganisering for disse kan videreføres.”

Betydningen av eidegdomsskattelova for vann- og avløpsanlegg

Norsk Vann mener offentlig eide vann- og avløpsanlegg i sjøområder ikke omfattes av endringsforslaget i eidegdomsskattelova og ikke kan pålegges eiendomsskatt. Vi mener å ha belegg for denne tolkningen i eksisterende eidegdomsskattelov § 5:

§ 5 Fri for eidegdomsskatt er:

a) Eidegdom som staten eig, så langt

.....

-eidegdomen er vassfall, fabrikk eller anna føretak som staten eig og som tener ålmennyttige føremål

...

d) Eidegdomar som kommunen sjølv eig

Norsk Vann mener vidare det vil være naturleg for den enkelte kommune å unnta private fellesanlegg for vann og avløp, drevet som andelslag/samvirker, fra eiendomsskatt i sjøområder iht. lovens § 7:

§ 7 Kommunestyret kan fritaka desse eidegdomane heilt eller delvis for eidegdomsskatt:

a) Eidegdom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.

.....

Norsk Vann mener dessuten at egne, separate vann- og avløpsanlegg for enkelthus eller husklynger ikke omfattes av endringsforslaget i eidegdomsskattelova og ikke kan pålegges eiendomsskatt i sjøområder. Dette vil være i overensstemmelse med praktisering av eiendomsskatt ellers i kommunen, der vann- og avløpsanlegget til bygningene ikke er gjenstand for særskilt skattlegging, men er reflektert i grunnlaget for eiendommen (taksten).

Vår forståelse av eidegdomsskattelova på vann- og avløpsområdet er bl.a. basert på forarbeidene til gjeldende eidegdomsskattelov fra 1975, der vi siterer fra s. 7 i Ot.prp. nr. 44 (1974-75):

“Ein del av grunngevinga for eidegdomsskatten har hittil vore at samfunnstiltak (veg, vann, kloakk, elektrisitet osv.) fører til auke i verdet på fast eidegdom som det er rimeleg å krevja attende for ein del gjennom eidegdomsskatt.

Ved lov om vass- og kloakkavgifter frå 31. mai 1974 fekk kommunane heimel til å krevja inn avgifter hjå brukarane av fast eidegdom. Lova byggjer på sjølvkostnadprinsippet såleis at brukarane skal dekkja alle kostnadene med vassforsyning og kloakkanlegg.

Dei nye vass- og kloakkavgiftene kjem til å føra med seg at kommunane heilt eller delvis får betalt attende utgiftene dei har på dette området. Det er såleis ikkje mogeleg å grunnge

eigedomsskatten med at det offentlege har utgifter til slike føremål. Kommunane har og utgifter til andre tiltak som særleg er til nytte for faste eigedomar på tettstader. Einskilde kommunar kan dessutan ennå ei tid velja å skriva ut vass- og kloakkavgifter med satsar som fører til at ikkje alt som det offentlege legg ut til slike føremål vert betalt attende. Lova om vass- og kloakkavgifter bør difor ikkje vera til hinder for at kommunane framleis har høve til å skriva ut ein eigedomsskatt på stader som heilt eller delvis er utbygde på byvis. Departementet legg då vekt på at eigedomsskatten vert grunnjevne ut frå fleire omsyn enn at skatten skal dekkja utgifter til offentlege tiltak.

Ved utskriving av vass- og kloakkavgifter er det naturleg at den einskilde kommunen vurderer storleiken på eigedomsskatten, m.a. slik at skattar og avgifter til saman ikkje verkar urimeleg tyngjande."

Avsluttende kommentar

Det er viktig at den offentlige skatte-, avgifts- og gebyrpolitikken fremstår som hensiktsmessig og kostnadseffektiv. Vann- og avløpstjenestene utføres som selvkosttjenester i Norge i dag, der abonnentene betaler det tjenesten koster gjennom gebyrer. Særavgifter for vann- og avløpsabonnentene på toppen av vann- og avløpsgebyret fremstår som fiskalavgifter som ikke tjener det primære formålet.

Kravet om full merverdiavgift for vann fra vannverk er ett eksempel på det Norsk Vann opplever som en uhenksom avgiftsbyrde fra statens side overfor vannabonnenter. Vårt krav om å få "matmoms" på vann fra vannverk, som andre næringsmidler, har dessverre ikke blitt hørt. Et annet eksempel er det økte antall gebyrer og avgifter som innføres for statlige tilsynsaktiviteter på vann- og avløpsområdet. Som Norsk Vann har tatt opp med departementet tidligere, ga innføringen av en tilsynsavgift for Mattilsynets arbeid overfor vannverk, en mindre rettferdig og mer kostnadskrevende og byråkratisk finansieringsmodell for tilsynsarbeidet i forhold til en løsning med finansiering av tilsynsarbeidet innbakt i den generelle beskatningen. Utstrakt grad av "mellomfakturering" mellom offentlige organer kan bli et unødig fordyrende ledd for de ulike tjenestene, som innbyggerne ikke er tjent med.

Norsk Vann mener å ha vist med ovenstående gjennomgang, at vann- og avløpsanlegg i sjøområder, som vann- og avløpsanlegg på land, er unntatt fra eiendomsskatt og ber om at dette tydeliggjøres i forbindelse med den varslede lovendringen.

Vi står selvsagt til departementets disposisjon, dersom det skulle være behov for utdypende opplysninger på vann- og avløpsområdet!

Med hilsen
Norsk Vann BA

Einar Melheim
Direktør

Toril Hofshagen

Kopi til: KS Bedrift

*) Norsk Vann er en ikke-kommersiell interesseorganisasjon for vann- og avløpssektoren (VA-sektoren). Vi arbeider for å oppfylle visjonen "Rent vann – vår framtid" ved å påvirke til funksjonelle rammevilkår og legge til rette for kunnskapsutvikling og kunnskapsdeling. Norsk Vann eies av kommuner, kommunalt eide VA-selskaper, kommunenes driftassistanser og private andelsvannverk. Våre eiere representerer 340 kommuner og over 90 % av Norges befolkning. Norsk Vann har en samarbeidsavtale med KS.